

A Semmelweis Egyetem Pető András Kar hallgatóinak munkái Pintér Henriett

A képzés kurzusai alkalmasak arra, hogy a projektmunkákra, szemináriumi dolgozatokra, a tématervezésekre alkotó módon tekintsenek a diákok. Ezek írásbeli szövegalkotási műfajok, melyek csiszolása, formálása publikálásra alkalmassá teszi készítője művét. Három olyan munkát közlünk, amelyet hallgatók készítettek kurzuskeretek között. Az első két munka Gyermek- és ifjúságirodalom feladat során született – szövegek elemzésére tervezett – tanórai feldolgozások, a harmadik mű egy mese. Bízván lelkes olvasóinkban, olyan inspiratívok lesznek számunkra ezek az olvasmányok, hogy remélhetőleg következő számunkban írókként üdvözölhetjük őket. Kívánok örömteli élményt az írásokhoz!

GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGIRODALMI MŰVEK HALLGATÓK ÁLTAL KÉSZÍTETT, TANÓRÁRA TERVEZETT ELEMZÉSEI

Lázár Ervin Szegény Dzsoni és Árnika című gyermekregényének órai feldolgozása Dombi Anna

Téma: Lázár Ervin: Szegény Dzsoni és Árnika című művének feldolgozása

Időtartam: 10 tanítási óra

Korosztály: 10–11 éves gyerekek (4. osztály)

Előkészület: „történet/életút térkép” és a szereplők elkészítése

Az órákon szükséges eszközök: bábok, színes ceruzák, papírok, ragasztó, jelmezek

Szervezési formák: csoportos, egyéni, páros feladatok

Az órák felépítése, feladatok

1. óra

Bevezető óra: Kicsoda Lázár Ervin?

Cél: a szerző megismertetése, a többi óra megalapozása, kedvcsinálás a mese olvasásához.

Az óra menete:

Az óra kezdetén még nem kell kinyitniuk a könyvet a gyerekeknek. A helyükön ülve figyeljenek, miközben elmondjuk, hogy kiről lesz szó a továbbiakban. Még mielőtt ráhangolódásként felolvasnánk a Csukás István által írt jellemzést Lázár Ervinről, rajzlapokat osztunk mindenkinek. Megkérjük a gyerekeket, hogy majd rajzolják le milyennek képzelik az író arcát a felolvasott szöveg alapján.

„nagy bajuszú, rozmárbajuszú, harcsabajuszú, lelógó varjúsárnybajuszú író, aki el szokott beszélgetni nemcsak az árnyékokkal, hanem a madarakkal, lovakkal, képzelődő kisfiúkkal, vagy saját képzelt teremtményeivel: Mikkamakkával és Berzsiánnal, Ló Szerafinnal és Aromóval.”

Hagyunk egy kis időt a rajzok elkészítésére. Miután végeztek megmutathatják egymásnak, majd az író valódi arcképet is kivetítjük.

Kérdések a szöveggel kapcsolatban:

- Szerintetek milyen ember lehetett Lázár Ervin? (néhány külső és belső tulajdonság felsorolása →következtetések csak)
- Nektek van-e képzeletbeli barátotok? Mi a neve, hogy néz ki?

A tankönyvből Lázár Ervin életének hangosan történő felolvasása. Mondatonként haladunk, egyesével olvasnak a gyerekek. Majd a fontosabb részleteket kigyűjtik, olyan módon, hogy a már elkészített arckép köré írják az információkat pl.: az általa írt könyvek címe. Az elkészült munkát az óra végén beragasztják a füzetükbe.

Az általunk elolvasni, feldolgozni kívánt mese rövid ismertetése következik: „Lázár Ervin meséje a becsületes szegény legényről, a jószívű királykisasszonyról, a hirtelen haragú királyról, a gonosz boszorkányról és egy jószágos tündérről szól. Szegény Dzsoni feleségül veheti Árnikát, de előbb el kell jutniuk Csodaországba, hogy a Hétfejű Tündér megszabadítsa őket a Százarcú Boszorka gonosz varázslatától.” (OFI Olvasókönyv 4. évfolyam)

Kérdések a szöveggel kapcsolatban:

- Szeretitek-e a tündérmeséket? Miért? Van kedvencetek?
- Milyen hely lehet Csodaország? Hogy képzelitek el?

Házi feladat:

Rajzoljátok le a képzeletbeli barátotokat és a hozzá kapcsolódó kedvenc történeteket is írjátok le! Ha nincsen, akkor Lázár Ervin egyik saját képzeletbeli teremtményéről készítenek rajtot.

2. óra ELSŐ FEJEZET

amelyben egy mese írására szövetkezünk,
és a főszereplőket is megismerjük

Cél: a történet vizualizálása, auditív figyelem fejlesztése.

Az óra kezdése:

Az előre elkészített „életút térkép” és a szereplőkről mintázott figurák behozása, majd azok táblára felerősítése. Így a mese olvasása során velük együtt vándorolunk a térképen mi is. A király és Árnika bábuk elővétele és a kastélyba helyezése.

Az első fejezet felolvasása következik. A gyerekek hallgatni fogják, valamint követik a tekintetükkel a szöveget. Mielőtt elkezdenénk, kérdéseket teszünk fel, amiket le kell írniuk a füzetükbe, majd meg kell válaszolniuk, miközben figyelnek a történetre is.

Szövegértést fejlesztő feladat:

- Ki Árnika?
- Hogy hívják a királyt?
- Mit csinált a király, ha mérges lett?
- Meddig kellett elszámolnia a főszámolnoknak?
- Mi az a Haragország?
- Miért jöttek a lovagok?
- Mit mondott a király, kihez fogja feleségül adni a lányát?
- Mi lett a lovagok sorsa?

Válaszok megbeszélése, ellenőrzés, majd egy kis eszmecsere az alábbi kérdésekről.

Kérdések:

- A szüleitek szoktak mérgesek lenni? Mit csinálnak akkor?
- Hamar megharagszotok másokra? Milyen lehet Haragország?
- Volt váratlan fordulat a fejezetben? Meglepett titeket, hogy nem a lovagok egyike kapta meg a hercegnőt?

- Mit gondoltok a királyról és a gondolkodásmódjáról? („A lánya majd ahhoz megy férjhez, akit megszeret.”)

Házi feladat:

Írjatok egy rövid tündérmesét, amelyben meg kell, hogy jelenjenek az alábbi szavak: hercegnő, király, Haragország, kacska, lovagok.

3. óra

MÁSODIK FEJEZET

amelyben szegény Dzsoni, a világ legszabadabb embere a Százarcú Boszorkával viaskodik

Cél: elgondolkodni a boldogságról és magunkról.

Az óra kezdése:

A szegény Dzsoni bábu a Százarcú Boszorka kunyhójához érkezik a térképen. Meg lehet kérdezni a gyerekeket, hogy szerintük mi fog történni ebben a fejezetben az alcím alapján.

Feladatok:

Majd a fejezet elolvasása után két csapatra osztjuk az osztályt. Az egyik csoportban a szegény Dzsonik lesznek, a másikat a Százarcú Boszorkák alkotják. Akár be is lehet öltözni, ha van időnk.

Szegény Dzsonik	Százarcú Boszorkák
Mit gondoltok Dzsoniról? Szerintetek mi az igazi gazdagság/szabadság? Fontos, hogy mindig vidámak legyünk? Ha valaki segítséget kér szoktatok segíteni? Ti elfogadtátok volna a kincset?	Miért rossz a boszorkány? Mit tudtatok meg a boszorkányról? Milyen, ha valakinek száz arca van? Jó lehet azzá változni, akivé csak akarsz? Ti mivé változnátok? Szeretted azt, aki vagy?

A kérdések csoportban történő megbeszélése után játék következik. A Boszorka csapat felkészít egy boszorkát, akinek meg kell győznie a Dzsoni csapat egy Dzsoniját, hogy álljon a szolgálatába. A kincs helyett lehet mást ígérni a szolgálatért cserébe pl.: édességet, játékokat.

Házi feladat:

Otthon olvassátok el a szüleitekkel együtt a következő fejezetet!

1. feladat: Írjátok ki belőle az általatok viccesnek talált vagy esetleg nem értett szavakat, kifejezéseket és gondolkodjatok rajta, hogy mit jelenthetnek!
2. feladat: Röviden jegyezzétek le a történeteket!

4. óra

HARMADIK FEJEZET

amelyben szegény Dzsoni lába is meg szíve is nagyot nyilallik

Cél: emlékezőképesség fejlesztése, önálló történetmesélés gyakorlása, beszélgetés a szeretetről.

Az óra kezdése:

A Szegény Dzsoni és Árnika bábu kastélyba helyezése. A gyerekek kikérdezése arról, hogy milyen szavakat gyűjtöttek, azok átbeszélése. (pl. nyilallik, ripsz-ropsz, ukmukfukk, ríkat, kiviharta magát, ökelme, kifundálta, csimbókos, behemót.)

Feladatok: 1. Ellenőrző kvíz játék játszása. A gyerekek által olvasott fejezetből kérdések: Milyen állattá változott a boszorkány?

- a. medve
- b. kutya
- c. farkas

Melyik a helyes sorrend?

- a. farkas, vihar, fatuskó
- b. vihar, farkas, fatuskó
- c. fatuskó, farkas, vihar

Milyen tört el Szegény Dzsoninak?

- a. keze
- b. lába
- c. karja

Ki segített Dzsoninak eljutni a kastélyba?

- a. Árnika
- b. Östör király
- c. Százarcú boszorkány

Mit csinált Árnika az erdőben?

- a. virágot szedett
- b. Dzsonit kereste
- c. gombát szedett

Miért nyilallott Dzsoni szíve?

- a. szomorú lett a lába miatt
- b. szerelmes lett Árnikába
- c. fel kell adnia a szabadságát

Mennyi ideig kell Szegény Dzsoninak vándorolni ahhoz, hogy feleségül vehesse Árnikát?

- a. fél évig
- b. egy évig
- c. két évig

2. Páros munka: Írjátok meg hogy kezdődhetett a királylány napja, egészen a Dzsonival való találkozásáig! 10 percet kap minden kis csapat. Miután mindenki készen van, fel lehet olvasni a munkákat.

3. Beszélgetés a szeretetről. „Az emberek, ugye, hamar megszeretik egymást? – Hát ki így, ki úgy. De nem az a fontos, hogy gyorsan vagy lassan, hanem az a fontos, hogy a szeretet igazi-e. – Van nem igazi szeretet is? – Az nincs. Csak olyan van, hogy két ember azt hiszi, szereti egymást, pedig dehogy. – De Árnika meg szegény Dzsoni nem „pedig dehogy”, ugye? – Majd kiderül. – Miből? – A cselekedeteikből.” Ti hogyan éreztetitek másokkal, hogy szeretitek őket? Milyen lehet az igazi szeretet?

Házi feladat:

Gyakorlati feladat adása: a héten mindenki próbáljon meg segíteni a szüleinek, tetteikkel mutassa ki a szeretetét! Minden nap tegyetek valami jót és jegyezzétek le azt a füzetetekbe!

5. óra

NEGYEDIK FEJEZET

amelyben egy gonosz varázslat történik, és sajnos egy icipicit szegény Dzsoni szeretete is megrendül

Cél: vizuális és auditív figyelem, kreativitás fejlesztése.

Az óra kezdése:

Az Árnika bábu a kastélyban marad, Dzsoni bábu pedig a Százarcú Boszorka kunyhójához érkezik. A következő fejezet meghallgatása magnóra felvett szöveggel. A gyerekek a helyükön ülve hallgassák a történetet, szemükkel követve a mese sorait a tankönyvben!

Feladatok:

1. Páros munka: a történetből kivágott mondatok sorbarendezeése. Nyomtatott részletek összekeverése, borítékban megkapják a kis cetliket a gyerekek.

a. De abból aztán nem esztek! Szegény Dzsoni az enyém lesz. Azt a kacsa-macska farkát, változzatok azon nyomban kacsává!

b. Hát ahogy ott ül, látja ám, hogy megbolydulnak a kacsák a vízen.

c. Szegény Dzsoni leült egy fonott karosszékbe, a lány finomabbnál finomabb jégbe hűtött szörpöket adott neki, pecsenyét rakott eléje, hófehér kenyeret.

d. Fehér lett szegény Dzsoni, mint a fal, ijedten verdesett a szíve a mellében.

e. Egyik nap te leszel a kacsa, és szegény Dzsoni az ember, másnap meg fordítva. Eléldegélhettek így a világ végéig is.

f. Így aztán elindultak a kastély felé vezető úton, elmentek jó messzire, nézték, hátha föltűnik a távolban egy kicsi kis pont, nő, nődögél, s egyszer csak előttük áll szegény Dzsoni.

g. Árnika is visszaváltozott, talán még szebb volt, mint annak előtte, visszaváltozott Östör király is.

h. Alighogy ez átvillant a fején, egy útkanyarulat mögött egy gyönyörű házikót pillantott meg. Csillogott-villogott a ház, pálmák meg eukaliptuszok nőttek az udvarán, s az udvar közepén egy kristálytisza vízű szökőkút muzsikált.

i. A Boszorka megint próbálkozott a farkas ordítással meg a tuskó trükkkel is, de most Dzsoni résen volt, átugrotta a tuskót, és egykettőre kiért a Százarcú Boszorka területéről.

2. Árnika és Dzsoni kacsa báb készítése. Az osztály két csoportra osztása. A lányok a lány kacsát a fiúk pedig a fiú kacsát fogják elkészíteni.

Szükséges eszközök: fehér tollak, 2 db fehér kesztyű, 4 db fekete gomb, sárga textil festék, csillámpor, kis korona, kis kalap, folyékony ragasztó, 2 db fehér hungarocell kacsa test.

Házi feladat:

Két feladat közül választhatnak:

a. Ki lehet az a Hétfejű Tündér? Hogyan képzelitek el? Készítsetek saját bábót otthon. (Bármilyen kézműves technika alkalmazható, a szülők segítsége is igénybe vehető!)

b. Írjatok egy fogalmazást Szegény Dzsoni kalandozásairól! (maximum 15 mondat) Mit csinálhatott hat hónap alatt? Vajon kikkel találkozhatott?

6. óra

ÖTÖDIK FEJEZET

amelyben Ipiapacsról, a hírhedett rablóról kiderül, hogy szerencsére nagyszerű gömbérzéke van

Cél: közösen gondolkodni arról, hogy ki miben tehetséges, kreativitás fejlesztése, kooperáció, közös gondolkodás.

Az óra kezdése:

A házi feladatok ellenőrzése. Az összes munka bemutatása. Közben a Szegény Dzsoni és Árnika bábut elindítjuk az úton a Hétfejű Tündérhez. Az összes tündér báb felkerül a táblára, a szerelmesek útjának végső céljaként. A gyerekekkel közösen készített kacsa bábok a tanári asztalra készítése.

Feladatok:

1. Gondolatébresztés: mi történhet ebben a fejezetben? Mi lehet az a gömbérzék?

2. Még mielőtt elolvassánk a fejezetet, az abból kiválasztott szavakkal megírjuk közösen, hogy szerintünk mi történhetett. Az egész osztály együtt dolgozik. A szavak felkerülnek a táblára, hogy mindenki jól lássa. Fontos, hogy a történetünkben az összesnek szerepelnie kell.

A szavak:

- rabló
- tizenhárom
- vasketrec
- dinnye
- focilabda
- pandúrkapitány
- Szegény Dzsoni SC

3. A tényleges fejezet megismerése, összehasonlítása az általunk írttal: magnóra felvett szöveget hallgatnak meg a gyerekek. Hasonlóságok, különbségek keresése. A kacsa bábok felvétele a kézre. A tanár egyik kezén Árnika kacsa, a másikon Dzsoni kacsa. A hallgatott fejezet történéseit figyelembe véve változtatja, hogy melyik kacsa bábót húzza elő a háta mögül. A fejezet végighallgatása után az új szereplőink bábjait feltesszük a táblára Dzsoni és Árnika mellé.

4. Beszélgetés, körkérdés: kinek hogy tetszett az elolvasott fejezet? A saját történetünk vagy az író által kitalált a jobb? Mi lehet a tanulság? („*Mindenki egyedi és tehetséges!*”) Ki miben tehetséges? Mindenki mondjon valamilyen tevékenységet, amit szeret csinálni és ügyesnek érzi magát benne!

Házi feladat:

Rövid fogalmazás írása arról, hogy ki mi szeretne lenni, ha felnő. (maximum 10 mondat) Külön lapra írják!

7. óra

HATODIK FEJEZET

amelyben Rézbányai Győző többször is megsértődik, de aztán túljárnak az eszén

Cél: érzelmi intelligencia fejlesztése.

Az óra kezdése:

A házi feladatként elkészített fogalmazások beszédese. Árnika kacsa kitevése az asztalra (ezzel jelezve, hogy ebben a fejezetben ő marad a kacsa). Szegény Dzsoni és Árnika bábu egy rétre érkezik. A réten egy új szereplő bábja várja őket, aki nem más, mint Rézbányai Győző. Vele foglalkozunk a továbbiakban.

Feladatok:

1. Még a fejezet elolvasása előtt, szerepjáték: a tanár belehelyezkedik Győző figurájába. Felveszi a személyiségét és a gyerekeknek is elmondja, hogy ő Győző szerepét ölti majd magára. Az lesz a feladatuk, hogy minél több tulajdonságot gyűjtsenek össze a tanár által megformált szereplőről, kérdések feltevésével. (Lehetséges felvett pozíció: összefont karok, mogorva, durcás, sértődött arckifejezés. Rövid válaszok adása a gyerekek kérdéseire.)
2. Miután a tanár „visszaváltott” tanárrá, a gyerekek által összegyűjtött tulajdonságokat felírja a táblára. Közös megbeszélés. Milyenek ismertétek meg Győzőt? Szerintetek min kellene változtatnia? Mit gondolhat magáról? Szívesen barátkoznátok-e vele?
3. A fejezet közös elolvasása. Együtt haladunk, mindig más olvas. A tanár közben figyel a helyes artikulációra, valamint a hibát is javít. Ezután szövegértést fejlesztő és gondolkodásra készítő kérdések feltevése következik.
 - a. Tényleg olyan a Győző, mint ahogy megismertük a szerepjáték során?
 - b. Mit tettek Dzsoniék? Mit eszeltek ki Árnikával?
 - c. Sikertült megváltoznia?
 - d. Milyen jó tulajdonságokat mondott Győzőre Dzsoni? („kedves, okos”)
 - e. Miben segített nekik Győző?
 - f. Merre lakik a Hétfejű tündér?

Házi feladat:

Játékos, elgondolkodtató feladat: Győző „tulajdonság” boltot nyitott, miután Árnikaék továbbálltak. Nála mindenféle tulajdonságot lehet kapni és bármilyet le lehet adni. Gondolkodjatok el rajta, hogy milyen tulajdonságokat van, amit szívesen otthagynátok és milyen másokra cserélnétek le! (pl. sértődés – kedvesség).

8. óra

HETEDIK FEJEZET

amelyben a tizenkét nagyon testvérrel találkozunk, és Árnika jól leteremti őket

Cél: együttműködés, kooperáció fejlesztése.

Az óra kezdése:

A Dzsoni és Árnika bábu az életút térképen egy házikóhoz érkezik. Dzsoni kacsa kitevése a tanári asztalra. Az új szereplők bábjainak elővevése. A fejezet elolvasása, a gyerekek olvasnak. Egymást jelölik ki, aki olvasott mondhatja a következő olvasó nevét.

Feladatok:

Kooperációs játékok:

1. A gyerekek maguk közül kiválasztanak valakit, aki kimegy a teremből. Addig a többiekkel elrejtünk a teremben egy tál csokoládét. Visszahívjuk azt, akit kiküldtünk és bekötjük a szemét egy kendővel. A feladat az lesz, hogy a gyerekek különböző instrukciókat adva, elvezessék a bekötött szemű társukat az édességekkel teli tálhoz.

2. Miután megkerült a tál azzal lesz a következő feladat. (A csokik már kibontott állapotban vannak.) A tanár elővesz egy óriás csipeszt, amely hosszabb mint a gyerekek karja. Instrukció: a teremben mindenkinek kell kapnia a csokiból, viszont csak a csipesszel lehet hozzányúlni, és egyből meg kell enni. (Rávezetés az együttműködésre, a cél az hogy mindenki másnak adjon a csokiból és ne magának vegye ki.)

3. Beszélgetés: hogy éreztétek magatokat a játékok közben? Vajon miért játszottuk ezt a két játékot? Hogyan kapcsolódik a fejezetünkhöz? Mit tanultatok belőle? Fontos az együttműködés?

Házi feladat:

Fogalmazás írása: van testvéretek? Ha igen, akkor írtok le, hogy miket szoktatok együtt csinálni. Ha viszont nincs, akkor képzeljétek el, hogy mit csinálnátok közösen. (min. 5 mondat).

9. óra

NYOLCADIK ÉS EGYBEN UTOLSÓ FEJEZET

amelyben minden jóra fordul, és a Százarcú Boszorka százegyedik arcát is megismerjük

Cél: megtanulni, hogy mindenki változhat, szeretet.

Az óra kezdése:

Mindkét kacska a tanári asztalon, előttük a Dzsoni és Árnika bábok. A terem elsötétítve, néhány helyen LED lámpások, halk zene szól. A tanár pedig beöltözik Hétfejű Tündérnek, úgy várja a gyerekeket. A mese utolsó fejezetét a tanár olvassa fel, még tanárként. A történet befejezése alatt nem vált szerepet.

Feladatok:

1. Szerepjáték: Ha ti ott állnátok a Tündér előtt mit kérnétek tőle? A tanár a Tündér bőrébe bújik. Mindenki elmondhatja a kívánságát.

2. Ezután a tanár visszaváltozik, kivilágosítja a termet, a lámpásokat lekapcsolja, leveszi a Tündér jelmezt és felteszi a Százarcú Boszorka képét a táblára. A gyerekek addig gondolkodtató feladatokat kapnak: adtatok volna próbatételeket Dzsoninak és Árnikának a Tündér helyében? Mi lett volna akkor, ha a szerelmesek kacsák akarnak maradni? Hogyan élnek tovább? Mindenki írja le a válaszát a füzetébe.

3. A válaszok megbeszélése után a Százarcú Boszorkányról beszélgetünk tovább. Ki emlékszik milyen volt a történet elején a boszorka? Most milyen lett? Tulajdonságainak felírása a táblára az illusztráció mellé. Gondoltátok volna, hogy meg fog változni? Ti mit tettetek volna a visszaváltozott emberek helyében?

4. Vajon mi lehet a fejezet tanulsága? A szeretet tényleg képes megváltoztatni embereket? Emeljétek ki a szövegből azt a részt, ami erre a következtetésre utal!

Házi feladat:

A következő órára az egész történetet nézzék át, hogy emlékeztek.

A kedvenc jeleneteket illusztráljátok!

10. óra

ÖSSZEGZÉS/ÖSSZEFOGLALÁS

Cél: a mese tanulságainak megfogalmazása, a szereplők utolsó áttekintése és a történet összefoglalása.

Az óra menete: játékos feladatokkal történő összefoglalás.

Feladatok:

1. Az összes szereplő neve egy kalapban. Ki vagyok én játék? Egy valakit kiválasztunk, aki húz a kalapból és találgatnia kell, hogy ki lehet ő. A többiek válasza igen vagy nem lehet az általa feltett kérdésekre.
2. Ki mondta? A történet főbb szereplőinek felismerése a meséből kiragadott mondataik alapján. Egyéni feladat.
 - Ne haragudjatok, ha azt mondtam volna, hogy kutya teremtette meg kutyák, de kutya mérges voltam. (Östör király)
 - Azt a kacska-macska farkát! (Százarcú Boszorkány)
 - Jaj, te szegény, hiszen te eltörted a lábad. (Árnika)
 - Pénzt vagy életet! (Ipiapacs)
 - Dehogynem vettél észre! Láttál már messziről. Csak nem akartál velem találkozni. El akartál kerülni! (Rézbányai Győző)
 - Én sírok, de örömben. (A tizenkettedik testvér)
 - Beszéljetek csak, mit szeretnétek? (Hétfejű Tündér)
 - Soha nem jutott eszébe, hogy meg is szerethetne végre valakit, sohasem jutott eszébe, hogy végre segítsen valakin? (Szegény Dzsoni)
3. Beszélgetés: kinek mit adott a történet? Mik a legfontosabb dolgok, amiket megtanultatok a meséből?
 - a. a feltétlen szeretet megváltoztat
 - b. a hűség fontos minden kapcsolatban
 - c. másoknak jó segíteni
4. Kirakó játék: a gyerekek által készített illusztrációk kiválogatása, laminálása és összevágása darabokra. A gyerekek csoportokra osztása, így kell kirakniuk a nekik adott darabokat, majd közösen a helyes időrendi sorrendbe kell állítaniuk a képeket.
5. Élékszobrok alkotása, a kirakóson ábrázoltakat felhasználva. Az előző csapatoknak megfelelően, minden csapat egy adott jelenetbe beáll és megdermed. A többieknek ki kell találniuk, hogy a szoborcsoport melyik mozzanatát ábrázolhatja a történetnek.

Reflexió, értékelés:

A gyerekek értékeljenek: hogy tetszett nektek a mese? Mit visztok belőle magatokkal? Melyik szereplő volt a legkedvesebb számotokra? Melyik játékos feladat volt a legszórakoztatóbb?

A mese utóélete: lehetőség van a színdarab megtekintésére az Operettszínházban.

Mátyás király történeteinek tanórai feldolgozása
Kitzvéger Szabina

Téma: Mátyás az igazságosztó

A témához választott művek:

Csukafogta róka

Mátyás király és a kis kakast felosztó szomszéd

Hogyan ajándékozott Mátyás király?

Gergely juhász kanala
Mátyás király és a kutyák
Mátyás király mögbünteti a gazdag embört
Mátyás király és a fiatal bíró
Mátyás király meghúzta a határt
Hogyan vigasztalta mög Mátyás királ az öregöket
és hogy szomorította mög a fiatalokat?
Mátyás király napszámba dolgozik
Mi van legtöbb a világon?

A művek rövid összefoglalása

1. Csukafogta róka: Volt egy szegény varga, aki kiment a patak szélére horgászni. Egyszer csak észrevette, hogy egy róka és egy csuka úgy összeverekedtek, hogy össze is gabalyodtak. A varga megfogta őket, hogy elvigye Mátyás királyhoz jutalomért cserébe. Palotához érve két ór is kérte jutalmának felét, azért cserébe, hogy beengedte őt. Mikor a királyhoz ért száz suhogós mogyoró botot kért, amit a király nem értett. Elmondta neki, hogy a két ór miatt neki már nem jár semmi a jutalomból, mert eligérte nekik. A király a két órát ezután megjutalmazta az 50-50 mogyoróbottal és a szegény vargának pedig adott egy tál aranyat.
2. Mátyás király és a kis kakast felosztó szomszéd: Volt egy ember, aki kitüntetés akart kapni, ezért elküldte a kakasát Mátyás királynak. Ő elfogadta a kakast azzal a feltétellel, hogy az az ember is ott lesz az ebéden, aki küldte a kakast és majd szétosztja azt igazságosan. Ez az ember sokáig gondolkodott, de a szomszédját küldte el maga helyett. Az ebéden szétosztotta a kakast, a király kapta a fejet, a királyné kapta a nyakat, a két fiú kapta a szárnyat, a két lány kapta a lábat, a többit pedig maga elé rakta. A király nagyot nézett, nem hitte volna, hogy ilyen okos az ember, majd mikor megtudta, hogy ő nem az az ember, aki valójában küldte a kakast, akkor neki adta a kitüntetést és még meg is ajándékozta.
3. Hogyan ajándékozott Mátyás király? Egyszer egy szegény ember talált egy nagy tököt, amit elvitt Mátyás királynak. Kapott érte aranyat, annyit, hogy tudott venni két ökröt, így már négy ökörrrel szánthatott. A szomszédban lévő gazdag ember kérdezte, hogy honnan van a két ökör, majd elmesélte neki. Ő is vitt Mátyás királynak egy szép csikót, majd Mátyás a nagy tököt adta neki cserébe, hiszen tudta, hogy neki nincs szüksége pénzre.
4. Gergely juhász kanala: Gergely juhász meghívta Mátyást vacsorára, aki azt parancsolta mindenki kapjon kanalat, kivéve Gergely. Ő kitepte a kenyere belét és azzal megette a levest, majd a kanalát is és azt mondta: „huncut, aki nem eszi meg a kanalát”. Mátyás megjutalmazta, de azt mondta nem kell neki a zsák arany, inkább egy májusi eső, mert annak mindenki örül.
5. Mátyás király és a kutyák: Volt egy szegény ember, akinek nem volt semmije, de meg akarta ajándékozni a királyt. Elvitte neki a kutyáját, amiért cserébe kapott egy kincstárnokot és meggazdagodhatott. A szomszéd gazdag ember ezt meghallotta és összegyűjtött egy falka kutyát, amit elvitt Mátyás királyhoz. A király tudta, hogy ő a gazdag szomszéd és azt mondta neki elkésett, hisz egyszer volt Budán kutyavásár.
6. Mátyás király mögbünteti a gazdag embört: Rongyos ruhában és kocsival járta a falvakat Mátyás, amikor eltört az egyik kereke. Elvitte megcsináltatni, de esteledett, így szállást kért egy gazdag embertől, aki elutasította. Aztán szállást kért egy szegény

embertől, aki adott neki egy szénabálán. Másnak a szegény ember vitte az istállóba a bálát és talált benne egy zsák aranyat, először nem értette hogyan, csak azután tudta, hogy a király megbüntette a gazdag embert.

7. Mátyás király és a fiatal bíró: Mátyás király rendetlenséget látott az egyik faluban és megkérdezte ki itt a bíró. Egy fiatal fiú volt, megkérdezte Mátyás, hogy miért nem az apja, amire azt felelték nem való ő bírónak. Kiadott egy feladatot a fiatal bírónak, aki elszomorodott és elmesélte apjának. Az apa elrendezte másnapra a feladatot és a király kilökte a fiút, hogy az apja való bírónak nem pedig ő.

8. Mátyás király meghúzta a határt: Szék Bonchidával viszályban volt, így Mátyás király meghúzta kardjával a határt, azóta nem volt veszekedés.

9. Hogyan vigasztalta mög Mátyás király az öregöket és hogy szomorította mög a fiatalokat? Mátyás király az egyik faluban látott egy pár öreg és egy pár fiatal cselédet. Azt tervezte ki, hogy kicseréli őket este. A fiatal lány cseléd mellé berakta az öreg férficselédet és a fiatal fiú cseléd mellé berakta az öreg nőcselédet. Reggel az öreg férficseléd nagyon megörült, hogy fiatal lett a felesége, a fiatal cselédlány pedig megijedt, hogy az ura milyen idős lett. Az idős nőcseléd szintén megörült, hogy milyen fiatal lett a férje és a fiatal cseléd fiú megijedt, hogy a felesége milyen öreg lett reggelre. Mátyás ezen jót nevetett és örült, hogy a két öregebb cselédet megvigasztalhatta.

10. Mátyás király napszámba dolgozik: Járt a falukat Mátyás és az egyikben épp egy házat építettek, beállt ő is. Majd megszakadt, a többiek csak kinevették, mert nem tudta, hogy hogyan kell napot lopni. Eltelt a hét és a pallér nem fizetett eleget, amikor Mátyás ezt szóvá tette, azt mondta, hogy naplopó volt. Nem sokkal később Mátyás kiment oda, már nem álrühában és a pallér hiába bizonygatta, hogy rendesen kifizeti a munkásokat, Mátyás megbüntette, de a naplopókat is.

11. Mi van legtöbb a világon? Mátyás és az urak azon gondolkodtak, hogy miből van a legtöbb. A bolond közbeszólt, hogy szerinte orvosból. Beküldték egy szobába, hogy gondolkozzon és ott halottnak tette magát. Ekkor az urak elkezdtek mondani, mit lehetne csinálni és miután az utolsó is elmondta a bolond felugrott és megkérdezte Mátyást, hogy ha ennyi orvos van a palotában, akkor a világban mennyi lehet.

Feladatok az adott műhöz/művekhez

1. óra

Téma: Előzetes kérés alapján a gyerekek utána olvasnak Mátyás királynak, hogy miért volt igazságos, ha szeretnének, még népmeséket is nézhetnek. Ezen az órán mondom el, hogy milyen meséket vagy mondákat fogunk megnézni és milyen sorrendben. Ezt a sorrendet fel kell írniuk a füzetbe, minden órán egyet fogunk alaposan megnézni és átbeszélni. Ezen az órán megnézünk egy népmesét, a Mátyás király és a vadkörtefát, majd kérdések és feladatok alapján elemezzük azt. (szöveget is kiosztok közben)

Célok: a gyerekek aktív részvétele az órán, a kíváncsiságuk felkeltése a témával kapcsolatban, ráhangolódás Mátyás királyra

Feladatok: 1. feladat: a népmese végighallgatása, közben figyelni arra, hogy miért volt igazságos Mátyás (ha szükséges még egyszer meg lehet nézni és hallgatni a mesét). 2. feladat: Van-e a népmesében idegen szó, ha igen húzd alá színessel. (ez után megbeszéljük őket képek segítségével) 3. feladat: Padtársatokkal közösen válaszoljatok a következő kérdésekre a szöveg alapján: a) hány évet foglal magába a mese? b) Kié lett a vadkörtefa végül? (kisebbik falué) c) Savanyú vagy édes a fa gyümölcse? (savanyú)

Házi feladat: a gyerekek olvassák el a Csukafogta rókát

2. óra

Téma: Csukafogta róka népmese elemzése. Felolvassuk óra elején, ha szükséges, de ez a lépés elhagyható a házi feladat miatt. Átbeszéljük, hogy miről szólt a népmese és mi volt a tanulsága, majd kérdések és feladatok alapján elemezzük azt. Ismeretlen szavak megbeszélése képek segítségével.

Célok: a gyerekek aktív részvétele az órán, emlékezet és szókincs fejlesztése

Feladatok: 1. feladat: Válaszoljatok a kérdésekre: a) Ki mit kapott ajándékul? b) Hogyan tett igazságot Mátyás? c) Ti hogyan tettetek volna igazságot? d) Ti a gazdag ember helyében mit tettetek volna és miért? 2. feladat: Csapatmunka. Álljatok 5 fős csapatokba és a csapatok beszéljék meg egymás között, hogy melyik csapat melyik részt játssza el! Ha megvan beszéljék meg a csapatok külön külön, hogy ki lesz a róka, ki a csuka, ki a szegény ember, ki a gazdag ember és ki lesz a király. Ha ez is megvan, gyakorolják el. Erre összesen 15 perc van, majd elő kell adniuk a csapatoknak közösen egymás után sorrendben.

Házi feladat: rajzoljanak le egy jelenetet a meséből és olvassák el a Mátyás király és a kiskakast felosztó szomszédot.

3. óra

Téma: Mátyás király és a kis kakast felosztó szomszéd népmese. Óra elején felolvassuk a mesét még egyszer. Átbeszéljük a tartalmát és feladatok alapján elemezzük azt. Ismeretlen szavak megbeszélése képek segítségével.

Célok: a gyerekek aktív részvétele az órán, emlékezet és szókincs fejlesztése

Feladatok: 1. feladat: Válaszolj a kérdésekre! a) Kik azok a személyek a történetben, akik fontos szerepet játszanak? b) Ki, milyen testrészt kapott a vacsorán? c) Miért azt a testrészt kapták az illetők? 2. feladat: Találj ki te is egy felosztási lehetőséget és írd le a füzetedbe! 3. feladat: Folytassátok úgy a mesét, hogy nem a szomszéd megy el az ebédre, hanem az az ember, aki tényleg a kakast ajándékozta a királynak! Olvassátok fel utána a megoldásokat!

Házi feladat: (Kiosztok mindenkinek egy kakast, amit ki kell színeznii.) Színezzétek ki a kakast, amit adtam és vágjátok úgy szét, ahogy a mesében szétosztotta a szomszéd! Olvassátok el a Hogyan ajándékozott Mátyás király? című népmesét.

4. óra

Téma: Hogyan ajándékozott Mátyás király? című népmese elolvasása egyszer, majd feladatok alapján ennek elemzése. Ismeretlen szavak megbeszélése képek segítségével.

Célok: a gyerekek aktív részvétele az órán, emlékezet és szókincs fejlesztése

Feladatok: 1. feladat: a) Hogyan ajándékozott Mátyás király? b) Mennyi pénzt adott a király a szegény embernek? c) Hogyan nézhetett ki a tök? d) Szerinted tanulhatt ebből a gazdag ember vagy igazságtalannak gondolhatta Mátyás király jutalmát? 2. feladat: Beszéljétek meg, hogy ki szerint volt igazságos Mátyás király és ki szerint nem. Érveljétek, hogy bebizonyítsátok az igazatokat! Ha mindenki egy véleményen van, akkor beszéljétek meg miért döntött így mindenki.

Házi feladat: rajzoljátok le a szegény embert és a tököt. Figyeljétek a tök méretére! Olvassátok el a Gergely juhász kanalát!

5. óra

Téma: Gergely juhász kanala című népmese megbeszélése és a feladatok alapján a tartalmának rögzítése. Ismeretlen szavak megbeszélése képek segítségével.

Célok: a gyerekek aktív részvétele az órán, emlékezet és szókincs fejlesztése

Feladatok: 1. feladat: a) Hova hívta meg Gergely a királyt? b) Mit kért a király? c) Mivel evett Gergely? d) Milyen tréfát mondott a juhász? e) Miért lehet a juhászt jószívűnek, becsülendőnek nevezni? 2. feladat: Te mit tettél volna Gergely helyében, elfogadtad volna a jutalmat, vagy te is inkább közérdekű jutalmat kértél volna? 3. feladat: Az esőt itt tényleg esőként kell érteni vagy van más jelentése is? 4. feladat: A szövegben szereplő két lehetőségen kívül még mivel, hogyan ehette volna meg a levest?

Házi feladat: Olvassátok el a Mátyás király és a kutyák című népmesét!

6. óra

Téma: Mátyás király és a kutyák című népmese elolvasása egyszer és megbeszélése. Feladatok megoldása és idegen szavak megbeszélése az előző órákhoz hasonlóan.

Célok: a gyerekek aktív részvétele az órán, emlékezet és szókincs fejlesztése

Feladatok: 1. feladat: a) Hogyan lett gazdag a szegény ember? b) Miért adott Mátyás király ilyen nagy jutalmat? c) Miért hívhatjuk a szegény embert önzetlennek? d) Milyen melléknevekkel tudod illetni a gazdag embert? 2. feladat: Volt már hogy te is tettél valamilyen önzetlen cselekedetet? Ha igen, mit? 3. feladat: Milyen közmondás vagy szólás van elrejtve a szövegben? Mit jelenthet szerinted?

Házi feladat: Írj még 5 közmondást a füzetedbe és magyarázd meg mit jelent! Olvasd el a Mátyás király mögbünteti a gazdag embört.

7. óra

Téma: Mátyás király mögbünteti a gazdag embört című népmese elolvasása egyszer, majd rövid tartalmának megbeszélése, valamint idegen szavak kikeresése és megbeszélése az előző órákhoz hasonlóan.

Célok: a gyerekek aktív részvétele az órán, emlékezet és szókincs fejlesztése

Feladatok: 1. feladat: a) Miért kért szállást Mátyás király és e közben hogyan volt felöltözve? b) Ki adott neki szállást és hol? c) Mit talált a szegény ember másnap reggel? d) Hogyan jött rá, hogy mi történt? 2. feladat: Te adtál volna szállást egy idegen, koszos ruhás embernek? Ha igen, miért, ha nem, miért? 3. feladat: Álljatok két csapatba, az egyik csapatba az álljon, aki szerint érdemelt büntetést a gazdag ember, a másikba az álljon, aki szerint nem érdemelt volna büntetést. Érveljeteik egymás ellen, próbáljátok meggyőzni a másik csapatot a saját gondolataitokról.

Házi feladat: Találjátok ki egy büntetést a gazdag embernek! Olvassátok el Mátyás király és a fiatal bírót!

8. óra

Téma: Mátyás király és a fiatal bíró című népmese elolvasása egyszer és tartalmának megbeszélése, majd az ismeretlen szavak kikeresése és megbeszélése az előző órákhoz hasonlóan.

Célok: a gyerekek aktív részvétele az órán, emlékezet és szókincs fejlesztése

Feladatok: 1. feladat: a) Kit tartott Mátyás a történet elején bírnak valónak? b) Milyen feladatot adott a király a fiatal bírónak? c) Ki oldotta meg a feladatot? d) Mi lett a fiatal

bíróval? 2. feladat: Te hogyan oldottad meg volna a feladatot? 3. feladat: Szerinted gonosz volt a király a fiatal bíróval, ha igen, akkor miért, ha nem, akkor miért?

Házi feladat: Gyűjts mellékneveket a királyra, a fiatal bíróra és az idősebb bíróra! Olvasd el a Mátyás király meghúzta a határt!

9. óra

Téma: Mátyás király meghúzta a határt című rövid történet elolvasása, ismeretlen szavak megbeszélése.

Célok: a gyerekek aktív részvétele az órán, emlékezet és szókincs fejlesztése

Feladatok: 1. feladat: a) Miről szól a történet röviden? b) Egy szóval fejezd ki a tartalmát, 2. feladat: két csapatra osztódjatok szét és írjátok meg a mesét minimum 10 mondatosra! 3. feladat: a térkép segítségével keressétek meg a két települést!

Házi feladat: Olvassátok el a Hogyan vigasztalta mög Mátyás királ az öregöket, és hogy szomorította mög a fiatalokat?

10. óra

Téma: Hogyan vigasztalta mög Mátyás király az öregöket és hogy szomorította mög a fiatalokat? című mese elolvasása egyszer és tartalmának megbeszélése, majd idegen szavak kikeresése és azok megbeszélése.

Célok: a gyerekek aktív részvétele az órán, emlékezet és szókincs fejlesztése

Feladatok: 1. feladat: a) Milyen kapcsolatban voltak a cselédek? b) Miért tette ezt a cserét a király? 2. feladat: A szöveg alapján honnan származhat ez a népmese? Indokold meg! 3. feladat: Szerintetek vicces volt, vagy sem, amit a király tett? Érveljetek egymással!

Házi feladat: Találj ki egy hasonlóan tréfás viccet a 4 cseléddel, valamint olvasd el a Mátyás király napszámba dolgozik című népmesét!

11. óra

Téma: Mátyás király napszámba dolgozik című népmese olvasása, idegen szavak kigyűjtése és a mese rövid tartalmának megbeszélése.

Célok: a gyerekek aktív részvétele az órán, emlékezet és szókincs fejlesztése

Feladatok: 1. feladat: a) Milyen munkába állt be a király? b) Meddig dolgozott? c) Igazságosan bánt vele a munkáltatója? 2. feladat: Volt már, hogy lebuktál, hogy füllentettél? Ha igen megbántad? 3. feladat: Milyen büntetést adhatott a király a naplopóknak, hogy soha többet gondoljanak a munka közbeni pihenő tartásra? 4. feladat: Játsszátok el a történetet az egész osztállyal! Válasszátok ki, hogy ki, milyen szereplő lesz, majd improvizálva játsszátok el!

Házi feladat: Az előző órán átvett anyagokból írjátok egy oldalas fogalmazást, hogy szerintetek Mátyás mennyire volt igazságos! Saját gondolataitokat írjátok le, nincs rossz és jó vélemény!

12. óra

Téma: Fogalmazásokat mindenki felolvassa és mindenkiét megbeszéljük, majd aki egy véleményen van, azokat egy csoportba osztom az utolsó ezzel kapcsolatos feladat miatt.

Célok: a gyerekek aktív részvétele az órán, emlékezet és szókincs fejlesztése

Feladatok: Csoportokban fogtok dolgozni, a feladat az lesz, hogy minden csapat mellékneveket gyűjt a királyra, majd a melléknevekből és az asztalra rakott lapon lévő

szavakból alkot egy rövid mesét Mátyás királyról, majd valaki a csapatból a legvégén felolvassa.

Házi feladat: Következő órán II. Rákóczi Ferencet fogjuk venni, aki szeretne, utána nézhet szorgalomból, de nincs kötelező házi feladat.

HALLGATÓI MESE

Csuri a csiga Gazdag Flóra meséje

Gyönyörű nyári napra virradt a tisztás apraja, nagyja. A pici állatkák, a rovarok, de még a pókok is örvendezve kivonultak a nap sugaraiban lubickolni. Csak Csuri ücsörgött magányosan egy fa tövében, ahol az árnyék betakargatta csupasz testét. Bánatos szemekkel figyelte, ahogy a többi csiga elcsúszik mellette, hogy belekóstoljanak a harmatos fűbe és levelekbe, amíg meg nem száradnak. Iparkodni kellett! A nap igazán fényesen ragyogott ahhoz, hogy hamar elpárologjanak a friss vízcseppek.

- Gyere velünk, Csuri! - invitálták a kis csigák. - Ha sietsz, neked is jut a finom harmatból!

De Csuri csak a fejét rázta.

- Nem megyek, mert melegem lesz! - tiltakozott. - Nektek van hová bújnotok a tűző nap elől, de nekem nincsen ilyen szép házikóm.

- Ugyan Csuri, nézd a jó oldalát! Nem kell ilyen nehéz súlyt cipelned télen-nyáron, sokkal gyorsabban megy a csúszás! - próbálkozott az egyik csigalány felvidítani, de mindhiába. Csuri csak bánatosan ingatta tovább a fejét.

- Annyira szépek a minták a házaitokon, úgy tetszenek a csíkok, a foltok, mindenki olyan különleges... - irigykedett. - Nekem nincs hol laknom.

Bár a többi csiga megsajnálta Csurit, mégsem tudtak mit kezdeni vele. Lehetetlennek bizonyult felvidíteni, és bizony sietni is kellett, mielőtt felszáradt volna a reggeli harmat. Így végül csupán csendesen tovacsúsztak.

Csuri halkán könnyezni kezdett, ahogy figyelte, milyen vidáman csemegéznek a társai. Alig bírta levenni a szemét a házukról, úgy csillogtak a napfényben!

- Nem baj... - dűnnyögte magában aztán. - Keresek magamnak én is egy lakhelyet. Csak nem lehet olyan nehéz...

Útnak indult. Ment, mendegélt, amennyire csak a kicsi csiga ereje bírta, mígnem egy nagy földkupachoz nem ért, amely közepén egy lyuk tátongott. Végre Csuri is elmosolyodott.

- Ez aztán a kedves lakhely! - örvendezett. - Nyirkosnak nyirkos, piszkosnak piszkos, de legalább könnyen el tudok benne rejtőzni.

Már épp bebújt volna a lyukon a csigafiú, amikor is egy giliszta dugta ki a fejét.

- Hát te meg ki vagy és mit akarsz itt? - kiáltott rá. Csuri úgy megrémült, hogy legurult a kupac tetejéről. Szerencsére nem esett baja, pici volt a túrás.

- Bocsánat az illetlenségért, nem akartam zavarni... - méltatlankodott. - Én csupán egy házat keresek magamnak.

- Lakhatsz itt, ha gondolod - egyezett bele a giliszta -, de vigyázni kell, mert jön a vakond!

Csurinak még visszakérdezni sem volt ideje, mert hirtelen hangos szuszogás ütötte meg a fülét. A giliszta rémülten bukott vissza a földkupac mélyére, a kis csiga pedig csak tehetetlenül kapkodta a fejét. Ő nem volt elég gyors, hogy időben elbújhasson, várta, mi fog vele történni. Egyszer csak megjelent a nagy, zsémbes, bajszos vakond és mérgesen a kis csigára nézett.

- Jó-ó na-napot ki-ki-kívánok! - dadogta Csuri, majd nyelt egy nagyot - ön lenne a vakond?

- Bizony én! No, gyorsan mondd, mit szeretnél, mielőtt feltalállak falni! - kiáltott rá.

- Jaj, kérem ne bántson, én nem tudtam, hogy ez a maga otthona! - könyörgött remegve a kis csiga.

A vakond csak sóhajtott.

- Na jó, megkegyelmezek neked, de csak mert ma jó napom van. Aztán meg ne lássalak itt még egyszer!

- Igenis, értettem! - mondta a csiga, és sietve elspurizott egy másik otthon után kutatni.

Nem kellett sokáig kajtatnia, a közeli kertben hamar megpillantott egy nagy, falécekből összetákolt házat, aminek még teteje is volt. Széles vigyorra húzta a száját, és habozás nélkül becsúszott. Rongyos, de annál kényelmesebb és puhább szőnyeget is terítettek a házikó padlójára. Kész luxus - gondolta magában.

Az új kuckó bár viszonylag sötét volt belülről, a léceken keresztül beszűrődő napfény épp elegendőnek bizonyult a csiga számára. Ahogy teltek az órák, egyre melegedett az idő, azonban az árnyék kellemes hűvösséget biztosított Csurinak. Már majdnem elbóbiskolt, mikor ismét hangos szimatolásra lett figyelmes. Körültekintően kukucskált ki a házikó bejáratán, és megpillantott egy szőrös kutyust, aki abban a pillanatban nedves orrával böködni kezdte a kis betolakodót.

- Ejnye, no! Ne csináld már! - kérlelte Csuri, a kutyus pedig felkapta a fejét.

- Én csak játszani akartam... - motyogta bizonytalanul a kutya.

- Na de így? - nézett rá a csiga dühösen. - Nyugodtan pihengetek, aztán valaki egyszer csak nekiáll ilyen vadul lökdösödni. Te mit szólnál hozzá a helyemben?

- Jól van, ne haragudj kedves... te milyen lény is vagy, ha megkérdezhetem? Netalántán egy kukac? - kérdezte gyanakvón.

- Dehogy vagyok kukac! - húzta ki magát Csuri. - Én egy egyszerű csiga vagyok, tudd meg!

A kutya hangos nevetésben tört ki.

- Nem lehetsz csiga! Hiszen a csigáknak van házuk! - kiáltott vigyorogva.

- Nekem is van házam, ha nem látnád - puffogott Csuri sértődötten. - Éppen abban vitatkozunk!

A kutya nyomban abbahagyta a nevetést és mérgesen kipiszkálta mancsával a kis csigát új „lakhelyéről”.

- Ez igazán faragatlan tőled! - tápázkodott fel Csuri duzzogva.

- Ezt én is mondhattam volna neked, kedves idegen, aki betört a házamba! Ki is írta a gazdám a nevemet az ajtó felé!

Valóban. A lakhely bejárata felett nagy betűkkel díszelgett a következő felirat: „Csalhos”. Csuri is tudta, hogy ez nem lehet véletlen, így elszégyellve magát a figyel-

metlen és udvariatlan viselkedése miatt, lehorgasztotta a fejét és bocsánatot kért Csahostól, aki viszont mérgeződve hátat fordított neki, és leheveredett a rongyszőnyegre. „Most aztán mihez kezdjek?” – gondolta magában a csupasz kis csiga szomorúan, majd tehetetlenül elcsúszott onnan is.

Esteledett és kövér, fekete felhők jelentek meg az égen, majd nemsokára sűrű cseppekben zuhogni kezdett az eső. Csuri bár csiga volt, akik kedvelték a nyirkos időjárást, mégis félt a hangos vihartól, így hát sürgősen keresnie kellett valami ideiglenes menedéket magának. Egyszer csak megakadt a szeme egy nagy, sárga vödörön. Örömeiben ugrándozott volna, ha csiga létére tudott volna ilyesmit, ám e helyett csak sietve befúrta magát a homokon keresztül a bűvőhely alá.

- Ez aztán a tökéletes lakhely! – állapította meg vígan. – Ugyan hallom, ahogy kopog rajta az eső, de tökéletesen megvéd tőle. Ráadásul sokkal színesebb és harsányabb, mint a többi csiga egyszerű házikója. Arról nem is beszélve, hogy olyan tágas, hogy még vendégeket is tudnék benne fogadni.

Csuri végre elégedettnek érezte magát. Még a hangos, de szerencsére rövid nyári zápor sem zavarta őt abban, hogy végre lepihenhessen ezután a kalandos nap után. Sőt, szinte élvezte a vízcseppek monoton kopogást, amelyek a vödör tetejét érték. Kopp-kopp-kopp... Lassacskán álomba is ringatták őt.

Reggel hangos zszibongásra ébredt a kis csiga. Gyereknevetés zavarta meg álmát. Ideje sem volt rendesen felocsúdni, egy kisfiú emelte le a vödört Csuri feje fölé, a nap pedig egyenesen a szemébe világított.

- Nini, egy kukac! – kiáltott a kisfiú.

Csuri annyira megrémült, hogy még ezen a téves megszólításon sem tudott zsörtölődni, csak remegve várta sorsát. A kisfiú lelkendezve nyomkodta meg apró ujjjaival a kis csigát, akinek ez nagyon fájt, de nem igazán tudott kinek panaszkodni róla, úgysem értette volna senki.

- Gyere kiskukac! Beleraklak egy dobozba, hátha ott majd átváltozol pillangóvá – mosolygott rá a fiú, és visszadobta Csurit a homokozóvödörbe. Meg is rázta őt, amitől teljesen elszédült. Rettegett a kis csiga, el sem tudta képzelni, mit fog vele tenni a kisfiú, csak reménykedett benne, hogy sikerül valahogy kiszabadulnia és elmenekülnie. Azonban a fiú sajnos hamar talált neki egy szűk, sötét dobozt tetővel együtt, és rácsukta valamiféle raktárhelyiség ajtaját. Csuri kétségbeesetten kiáltozni kezdett.

- Segítség! Segítség! Valaki mentsen meg!

Ám senki nem jött segíteni. A kis csigafiú hangos zokogásban tört ki.

- Annyira bánom, hogy nem mentem harmatot enni a többi csigával... Most nem kéne itt kucorognom magányosan. Itt bent nagyon hideg és sötét van, ki tudja, mikor látom újra a barátaimat, a tisztás napfényét, a finom, zsenge füvet és leveleket... Nem kellett volna olyan hálátlannak és telhetetlennek lennem. Úgy szégyellem magam!

Csak úgy potyogtak a könnycseppek Csuri szeméből! Olyan keservesen sírt, hogy még egy élesfűlű ismerőse is meghallotta a hangját. A raktár ajtaja hirtelen kitárult és egy nedves orr lökte le a tetőt a dobozról.

- Csahos, te vagy az? – lelkendezett Csuri, mikor megpillantotta a kutyus szőrös pofáját.

- Persze, hogy én vagyok, te kis kukac! – felelte kedvesen Csahos, és a mancsával ismét kipöckölte a csigát, csak most nem a házából, hanem a félelmetes dobozból. – Láttam, mi történt veled és megsajnálalak.

- Jaj, annyira hálás vagyok! - kiáltott Csuri boldogan. - Köszönöm, hogy megmentetted az életem!

- Jól van, semmiség... - vágta rá szerényen Csahos. - Na, uzsgyi vissza az erdőbe, ott nem ér majd el a gazdím! És ne haragudj rá, nem gonosz ő, csak tudatlan. Én sem láttam még sosem csupasz csigát...

Csuri kicsit elszégyellte magát, de annyira örült, hogy kiszabadult, hogy nem gondolkozott sokáig az otthontalanságán. A kutyus orrára vette őt, majd elszaladt vele egészen a kerítésig, ahonnan a csiga már egyedül is tudta az utat a tisztás felé. Még egyszer megköszönte a segítséget, és elindult a fák irányába.

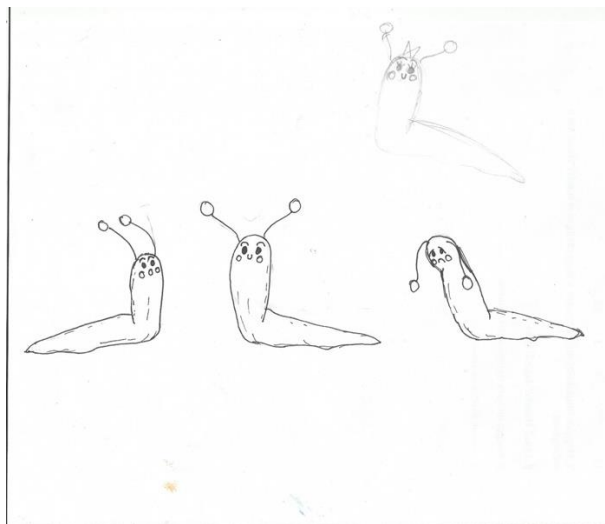
Nyáron a hirtelen zápor gyakran előfordul. Csurinak most is sietnie kellett, amennyire csiga erejéből kitelt, mert ismét esőfelhők lepték el a kék eget.

- Szia, téged még nem is láttalak erre! - hallott hirtelen egy hangot maga mellől. Oldalra nézett, és őt hozzá hasonlóan csupasz csiga csúszott az erdő felé. Csuri nagyon megörült. Hát mégsem ő az egyetlen meztelencsiga a világon!

- Csuri vagyok! - mosolygott barátságosan.

- Tarts velünk, kedves Csuri! - invitálta az egyik csinos csupasz csigalány. - Mi már rég találtunk egy tökéletes rejtekhelyet nekünk, meztelencsigáknak, ahol meghúzódhatunk a vihar elől.

Csuri lelkesen csatlakozott hozzájuk, és amennyire gyorsan csak bírtak, elrejtöztek egy sűrűlevelű bokor alatt, ahol éppen csak annyira érte őket a víz, hogy nem áztak meg teljesen, de kellemesen nyirkos volt számukra. Még a hangos esőcseppek kopogását sem találták olyan rémisztőnek így, hogy együtt lehettek. A kis csigafiú már nem érezte magát magányosnak. Sőt, már házra sem vágyott, mert sokkal fontosabb lett számára, hogy végre valahára igazi, szerető családra lelhetett

Hírek, események

